

**VIŠJA STROKOVNA ŠOLA ACADEMIA
MARIBOR**

**PRIMERJAVA OBDAVČITVE PLAČ MED
SLOVENIJO, ITALIJO IN AVSTRIJO**

Kandidatka: Vanja Šeruga

Vrsta študija: študentka izrednega študija

Študijski program: Ekonomist

Mentor predavatelj: mag. Dejan Petkovič

Mentor v podjetju: Dragica Janežič, univ. dipl. ekon.

Lektor: Maja Špes, mag. prof. slov. jez in knj. (UN)

Maribor, 2022

IZJAVA O AVTORSTVU DIPLOMSKEGA DELA

Podpisana Vanja Šeruga, sem avtor/ica diplomskega dela z naslovom »Primerjava obdavčitve plač med Slovenijo, Italijo in Avstrijo«, ki sem ga napisala pod mentorstvom mag. Dejana Petkoviča.

S svojim podpisom zagotavljam, da:

- je predloženo delo izključno rezultat mojega dela;
- sem poskrbel/a, da so dela in mnenja drugih avtorjev, ki jih uporabljam v predloženi nalogi, navedena oz. citirana skladno s pravili Višje strokovne šole Academia Maribor;
- se zavedam, da je plagiatorstvo – predstavljanje tujih del oz. misli, kot moje lastne kaznivo po Zakonu o avtorski in sorodnih pravicah (Uradni list RS, št. 16/07 – uradno prečiščeno besedilo, 68/08, 110/13, 56/15 in 63/16 – ZKUASP); prekršek pa podleže tudi ukrepom Višje strokovne šole Academia Maribor skladno z njenimi pravili;
- skladno z 32.a členom ZASP dovoljujem Višji strokovni šoli Academia Maribor objavo diplomskega dela na spletnem portalu šole.

Maribor, september 2022

Podpis študenta:

ZAHVALA

Zahvalila bi se mentorjema, mag. Dejanu Petkoviču in Dragici Janežič, univ. dipl. ekon., za vso usmeritev, strokovno pomoč ter vse nasvete, ki sem jih bila deležna pri pisanju diplomske naloge.

Zahvala gre tudi mojemu partnerju Alenu, hčerama Alei in Asji, ki so mi tekom študija stali ob strani, me podpirali ter motivirali. Hvala za vso razumevanje in podporo, ki sem je bila deležna od vseh vas.

Hvala tudi preostali družini in vsem ostalim, ki ste na kakršen koli način pripomogli pri moji študijski poti ter pisanju diplomske naloge.

Navsezadnje pa tudi hvala gospe ravnateljici Vidi Perko in VSŠ Akademii za vso podporo ter usmeritev.

POVZETEK

Namen diplomske naloge je bil prikazati oziroma primerjati, na kakšen način so obdavčene plače v Sloveniji, Avstriji in Italiji. Z nalogo sem želela prikazati tudi razliko v obdavčitvi plače, če Slovenec dela v Avstriji in Italiji.

Ker so davki obvezni za vsakega davkoplačevalca, mora država le-te oblikovati na takšen način, da bo odvzem davkov potekal zanesljivo, učinkovito in s čim manjšim posegom v posamezne odločitve posameznika ter ekonomski proces posamezne države, kar se v nekaterih državah izraža manj, v nekaterih pa več.

Slovenija je bila zaradi konkurenčnosti primorana večkrat posegati na področje obdavčitve. Sploh v zadnjih parih letih smo bili priča mnogim spremembam na področju davkov. Navsezadnje to kaže, da sistem v Sloveniji še zdaleč ni stabilen.

Tudi če pogledamo trg dela, je v Sloveniji kot v mnogih drugih državah med šibkejšimi. Delovna mesta so na voljo, vendar zaradi vse te davčne zakonodaje in neurejenosti na področju denarne socialne pomoči ter šolstva (nekateri poklici se ukinjajo), delavcev primanjkuje. Posledično je veliko delavcev migrantov, sploh iz bivše Jugoslavije.

Posledično je vse to prineslo, da je delo v Sloveniji med najvišje obdavčenimi v Evropi (ne glede na to, da je Italija in Avstrija obdavčena bolj kot Slovenija), kar pa zavira njeno konkurenčnost ostalemu gospodarstvu, navsezadnje pa podjetjem zmanjšuje možnost vlaganja v razvoj ter raziskave. Posledično pa je ogrožena tudi varnost zaposlenih.

Vsebina diplomskega dela je prikazana v večih sklopih. V prvem delu sem predstavila obračun plač v Sloveniji, Italiji in Avstriji. Tukaj sem dala velik poudarek na primerjavo razlik v plačevanju prispevkov, ki so pri plači odvedeni. V drugem delu sem se osredotočila na razlike pri obračunu plač glede na posamezne države. V tretjem delu pa sem obrazložila definicijo rezidenta v slovenski zakonodaji in obrazložila konvencijo o izogibanju dvojnega obdavčevanja z Italijo ter Avstrijo. Tu sem del teme namenila tudi obdavčitvi tujega delavca pri napotitvi dela v tujino.

Cilj te diplomske naloge je prikazati, kako Slovenija zasleduje trend obdavčevanja plače v primerjavi z Italijo in Avstrijo.

Ključne besede: *obdavčitev plač, obračun plač, Italija, Slovenija, Avstrija, rezidentstvo.*

ABSTRACT

COMPARISON OF PAYROLL TAXATION BETWEEN SLOVENIA, ITALY AND AUSTRIA

The aim of the thesis was to show or compare how salaries are taxed in Slovenia, Austria and Italy. With the assignment, I also wanted to show the difference in salary taxation if a Slovenian works in Austria and Italy.

Since taxes are mandatory for every taxpayer, only the state must design them in such a way that the collection of taxes will take place reliably, efficiently and with as little interference as possible in the individual decisions of the individual and the economic process of the individual country, which is expressed less in some countries, in others and more. Due to competitiveness, Slovenia was also forced to intervene in the area of taxation several times. Especially in the last couple of years, we have witnessed many changes in the field of taxes. Ultimately, this shows that the system in Slovenia is far from stable.

Even if we look at the labor market, both in Slovenia and in other countries, it is among the weaker ones. Jobs are available, but because of all this tax legislation and the mess in the field of social assistance and education (some professions are being abolished), there is a shortage of workers. As a result, there are many migrant workers, especially from the former Yugoslavia.

As a result, what all this has brought about is that work in Slovenia is among the highest taxed in Europe (regardless of the fact that Italy and Austria are taxed more than Slovenia), which inhibits its competitiveness with the rest of the economy, and ultimately reduces the possibility for companies investment in development and research. Ultimately, the safety of employees is also at risk as a result.

The content of the thesis is presented in several sections. In the first part, I presented the payroll in Slovenia, Italy and Austria. Here, I put a lot of emphasis on comparing the differences in the payment of contributions, which are deducted from the salary. In the second part, I focused on the differences in payroll. In the third part, I explained the definition of a resident in Slovenian legislation and explained the convention on avoiding double taxation with Italy and Austria. Here, I devoted part of the topic to the taxation of foreign workers when work is sent abroad.

The aim of this thesis is to show how Slovenia follows the trend of salary taxation compared to Italy and Austria.

Keywords: *payroll taxation, payroll, Italy, Slovenia, Austria, residency.*

KAZALO VSEBINE

1	UVOD	6
1.1	OPIS PODROČJA IN OPREDELITEV PROBLEMA	6
1.2	NAMEN, CILJI IN OSNOVNE TRDITVE	6
1.3	PREDPOSTAVKE IN OMEJITVE	7
1.4	UPORABLJENE RAZISKOVALNE METODE	7
2	OBRAČUN PLAČ	8
2.1	OBRAČUN PLAČ V SLOVENIJI.....	8
2.1.1	<i>Urejenost plačilnega sistema v Sloveniji – zakonodaja.....</i>	<i>12</i>
2.1.2	<i>Primer plačilne liste</i>	<i>15</i>
2.2	OBRAČUN PLAČ V ITALIJI.....	16
2.2.1	<i>Dohodninski razredi</i>	<i>18</i>
2.2.2	<i>Italijanska plačilna lista</i>	<i>20</i>
2.2.3	<i>Primer izračuna italijanske plače.....</i>	<i>21</i>
2.3	OBRAČUN PLAČ V AVSTRIJI	22
2.3.1	<i>Avstrijska plačilna lista</i>	<i>23</i>
2.3.2	<i>Plačilo davka na plačo v Avstriji.....</i>	<i>27</i>
2.3.3	<i>Dohodnina v Avstriji.....</i>	<i>27</i>
3	RAZLIKE OBRAČUNA PLAČ MED POSAMEZNIMI DRŽAVAMI	28
4	DEFINICIJA REZIDENTA V SLOVENSKI ZAKONODAJI IN V KONVENCIJI O IZOGIBANJU DVOJNEGA OBDAVČENJA Z ITALIJO TER AVSTRIJO	31
4.1	KDO JE REZIDENT IN KDO NEREZIDENT?	31
4.2	KONVENCIJE O IZOGIBANJU DVOJNEGA OBDAVČEVANJA.....	31
4.3	OBDAVČITEV PLAČE SLOVENSKEGA DELAVCA PRI NAPOTITVI DELA V TUJINO.....	33
4.4	OBDAVČITEV PLAČE TUJEGA DELAVCA PRI NAPOTITVI V TUJINO	34
5	KROVNA TEMA: SPREMEMBE NA DELOVNEM MESTU – OPRAVLJANJE DELA RAČUNOVODJA V ČASU COVID-19 V POSAMEZNIH DRŽAVAH.....	37
6	SKLEP	38
7	SKLICI	40

KAZALO SLIK

SLIKA 1: NADOMESTILA PRI PLAČI	9
SLIKA 2: SLOVENSKA PLAČILNA LISTA.....	15
SLIKA 3: PRIMER ITALIJANSKE PLAČILNE LISTE	20
SLIKA 4: IZRAČUN ITALIJANSKE PLAČE – NETO IZPLAČILO.....	21
SLIKA 5: PRIMER AVSTRIJSKE PLAČILNE LISTE	25
SLIKA 6 : IZRAČUN AVSTRIJSKE PLAČE.....	26

KAZALO TABEL

TABELA 1: VIŠINA NADOMESTILA PLAČE	10
TABELA 2: STOPNJE DOHODNINE.....	13
TABELA 3: STOPNJE DOHODNINE IN LESTVICA PRERAČUNANA NA 1/12 LETA.....	13
TABELA 4: DOHODNINSKE STOPNJE 2022.....	18
TABELA 5: ODBITKI ZA ZAPOSLENE	18
TABELA 6: STROŠEK PODJETJA PLAČE NA ZAPOSLENEGA	22
TABELA 7: PRISPEVKI V AVSTRIJI	24
TABELA 8: AVSTRIJSKA DOHODNINSKA TABELA	27

1 UVOD

1.1 Opis področja in opredelitev problema

Davki so vedno bili prisilna oblika odvzema realnega dohodka prebivalstva oziroma njegove kupne moči. Na tej podlagi mora biti davčni sistem zasnovan na določenih načelih, ki pa zagotavljajo urejeno, zanesljivo in učinkovito izvajanje davčne politike.

Davčni sistem predstavlja zelo pomemben del urejenosti določene države – tu lahko izpostavim ekonomsko in družbenopolitično ureditev. S plačevanjem davkov – torej s prispevki za socialno varnost, taksami, carino in z ostalimi dajatvami – se tvori sistem posamezne države.

Adam Smith (Sharma, 2022) je bil eden izmed teh, ki je izpostavil želene lastnosti davčnega sistema:

- **Pravičnost**, zaradi katere je naloga zavezanca, ki plačuje davke, da prispeva pravičen znesek k financiranju države.
- **Čim manjše poseganje v ekonomske odločitve** – namreč, pri pobiranju davkov gre za odvzem realnega dohodka, ki pa posameznikom omogoča nakup dobrin.
- **Stroški pobiranja davčnih obveznosti naj bodo čim manjši** – kar pa pomeni, da bi naj davčni sistem bil oblikovan tako, da bi naj davčna uprava z davki imela čim manjše stroške pri nadzoru, upravljanju in pobiranju.

Plača predstavlja plačilo za v delovnem razmerju opravljeno delo. Delovno razmerje predstavlja razmerje med delavcem in delodajalcem.

Plača delavca je sestavljena (Mercina, 2021) iz osnovne plače, dodatkov iz delovne uspešnosti, posebnih obremenitev pri delu, nevarnosti pri delu, dodatka ne nedeljsko/praznično delo, popoldansko/nočno delo, dodatka za nadurno delo, dodatka na delovno dobo, povračila stroškov v zvezi delom – malica in prevoz na ter z delovnega mesta. Sestavljena je tudi iz prispevkov ter akontacije davka (dohodnine).

1.2 Namen, cilji in osnovne trditve

Namen diplomske naloge je prikazati, kako so obdavčene plače v Sloveniji, Italiji in Avstriji. Posvetiti se želim predvsem vprašanju, kakšni sistemi obstajajo za obdavčitev plač in kakšna je raven obdavčitve plač v sosednjih dveh državah ter v naši državi.

Cilj naloge je poenostaviti vpogled v posamezne države glede obdavčitve plač.

Hipoteze diplomskega dela:

- **H1:** Avstrija ima manjše obdavčitve plač napram Sloveniji.
- **H2:** Slovenija ima višje prispevke pri izplačilu plač kot Avstrija in Italija.
- **H3:** Italija ima večje olajšave pri plačah napram Sloveniji in Avstriji.
- **H4:** (hipoteza se nanaša na krovno temo): Pri delu doma v času Covid-19 ni bilo večjih razlik med državami, če primerjamo Slovenijo, Avstrijo in Italijo.

Raziskovalna vprašanja:

- Kakšne so obdavčitve v posameznih državah?
- Kakšne so razlike obdavčitve plač med posameznimi državami?
- Kakšne so razlike pri definiciji rezidentstva po slovenskem *Zakonu o dohodnini* in *Konvenciji o izogibanju dvojnega obdavčenja* med Slovenijo ter Avstrijo in Slovenijo ter Italijo?

1.3 Predpostavke in omejitve

Predpostavljam, da so podatki, ki sem jih pridobila, točni.

Glede na to, da je v Avstriji in Italiji plača poslovna skrivnost, sem tu naletela na določene omejitve. Veliko je tudi literature v italijanščini in nemščini, kar mi je še dodatno otežilo zadeve. Podatki plač se nanašajo tudi na različna obdobja, kar predstavlja še dodaten problem.

1.4 Uporabljene raziskovalne metode

Za pridobitev podatkov sem izbrala intervju z davčnim svetovalcem v Italiji in intervju z znanko, ki je bila zaposlena v avstrijskem podjetju.

Predvsem pa sem pridobila literaturo z interneta.

Znesek, ki sem ga uporabila v vseh državah za preračun plače, je 1.500 eur bruto.

2 OBRAČUN PLAČ

2.1 *Obračun plač v Sloveniji*

V Sloveniji je plača sestavljena iz neto in bruto plače. Neto plača je sestavljena iz osnovne plače, dodatkov (delovna uspešnost, posebne obremenitve pri delu, nevarnost pri delu, dodatek na nedeljsko/praznično delo, popoldansko/nočno delo, dodatek za nadurno delo, dodatek na delovno dobo) in povračila stroškov v zvezi delom – malica ter prevoz na in z delovnega mesta.

Delavcu pripada še regres za letni dopust, odpravnina ob upokojitvi, ponekod kolektivna pogodba zajema tudi solidarnostno pomoč in jubilejno nagrado.

Če je delavec odsoten od dela, mu na podlagi *Zakona o delovnih razmerjih* (2013) pripada tudi nadomestilo plače v času odsotnosti od dela v primeru:

- bolezni,
- letnega dopusta,
- na dela prost dan po zakonu,
- nege za otroka,
- izobraževanja,
- nesreče pri delu,
- poklicne bolezni,
- v drugih primerih, določenih z zakonom ali s splošnim aktom organizacije/kolektivne pogodbe.

RAZLOG OBRAVNAVE		VIŠINA NADOMESTILA V BREME ZZSZ ¹		VIŠINA NADOMESTILA V BREME ZZSZ ² (vojaški invalidi in civilni invalidi vojne)	
ŠIFRA RAZLOGA	RAZLOG	DO 90 KOLEDARSKIH DNI ZADRŽANOSTI ¹	NAD 90 KOLEDARSKIH DNI ZADRŽANOSTI ¹	DO 90 KOLEDARSKIH DNI ZADRŽANOSTI ²	NAD 90 KOLEDARSKIH DNI ZADRŽANOSTI ²
1	BOLEZEN	80 % od osnove	90 % od osnove	90 % od osnove	100 % od osnove
2	POŠKODBA IZVEN DELA	70 % od osnove	80 % od osnove	90 % od osnove	100 % od osnove
3	POKLICNA BOLEZEN	100 % od osnove	100 % od osnove	100 % od osnove	100 % od osnove
4	POŠKODBA PRI DELU (v to kategorijo sodijo tudi poškodbe pri delu, povzročene po tretji osebi)	100 % od osnove	100 % od osnove	100 % od osnove	100 % od osnove
5	POŠ. PO TRETJI OSEBI IZVEN DELA	70 % od osnove	80 % od osnove	90 % od osnove	100 % od osnove
6	NEGA	80 % od osnove	80 % od osnove	100 % od osnove	100 % od osnove
7	TRANSPLANTACIJA (darovanje in posledice darovanja živega tkiva in organov v korist druge osebe, posledice dajanja krvi)	100 % od osnove	100 % od osnove	100 % od osnove	100 % od osnove
8	IZOLACIJA	90 % od osnove	100 % od osnove	90 % od osnove	100 % od osnove
9	SPREMSTVO (v to kategorijo sodi tudi spremstvo otroku do 18. leta starosti, ki je napoten na zdravljenje v tujino)	70 % od osnove	80 % od osnove	90 % od osnove	100 % od osnove
11	POŠKODBA, NASTALA PRI AKTIVNOSTIH IZ 18. ČLENA ZAKONA	100 % od osnove	100 % od osnove	100 % od osnove	100 % od osnove
12*	DAROVANJE KRVİ	100 % od osnove	X	100 % od osnove	X
16	SOBIVANJE Z OTROKOM	80 % od osnove	80 % od osnove	100 % od osnove	100 % od osnove

* dogovorjena šifra razloga za darovanje krvi

Slika 1: Nadomestila pri plači

Vir: (https://zavarovanec.zzzs.si/wps/portal/portali/azos/nadomestila/nadom_place/nadom_visina/)

Višina nadomestila plače je odvisna od osnove za nadomestilo, razloga, zakaj je zaposleni odsoten in trajanja začasne zadržanosti od dela.

Osnova, ki se vzame za nadomestilo odsotnosti, je delavčeva povprečna mesečna plača. Navsezadnje pa nadomestilo ne sme biti večje od plače, ki jo delavec dobi mesečno oziroma ne sme biti manjše od 60 % minimalne plače, ki je določena z zakonom, ki ureja minimalno plačo.

Tabela 1: Višina nadomestila plače

RAZLOG OBRAVNAVE		IZPLAČILO V BREME		VIŠINA NADOMESTILA V BREME ZZZS	
ŠIFRA RAZLOGA	RAZLOG	DELODAJALCA	ZZZS	DO 90 KOLEDARSKIH DNI ZADRŽANOSTI	NAD 90 KOLEDARSKIH DNI ZADRŽANOSTI
01	Bolezen	Od 1. do vključno 20. delovnega dne	Od vključno 21. delovnega dne	80 % od osnove	90 % od osnove
02	Poškodba izven dela	Od 1. do vključno 20. delovnega dne	Od vključno 21. delovnega dne	70 % od osnove	80 % od osnove
03	Poklicna bolezen	Od 1. do vključno 30. delovnega dne	Od vključno 31. delovnega dne	100 % od osnove	100 % od osnove
04	Poškodba pri delu	Od 1. do vključno 30. delovnega dne	Od vključno 31. delovnega dne	100 % od osnove	100 % od osnove
05	Poškodba po tretji osebi izven dela	Od 1. do vključno 20. delovnega dne	Od vključno 21. delovnega dne	70 % od osnove	80 % od osnove
06	Nega	X	Od vključno 1. delovnega dne dalje	80 % od osnove	80 % od osnove
07	Transplantacija	X	Od vključno 1. delovnega dne dalje	100 % od osnove	100 % od osnove
08	Izolacija	X	Od vključno 1. delovnega dne dalje	90 % od osnove	100 % od osnove

09	Spremnstvo	X	Od vključno 1. delovnega dne dalje	70 % od osnove	80 % od osnove
11	Poškodba, nastala pri aktivnostih iz 18. člena zakona	X	Od vključno 1. delovnega dne dalje	100 % od osnove	100 % od osnove
12	Darovanje krvi	X	✓	100 % od osnove	X
16	Sobivanje z otrokom	X	Od vključno 21. delovnega dne	80 % od osnove	80 % od osnove

Vir: (https://zavarovanec.zzzs.si/wps/portal/portali/azos/nadomestila/nadom_place/)

Za nadomestilo plače je delavec upravičen za delovne dni oziroma ure, kadar je odsoten ali upravičeno zadržan od dela.

Kadar je razlog te zadržanosti poškodba izven dela, bolezen ali poškodba po tretji osebi izven dela, nadomestilo v celoti bremeni delodajalca prvih 20 delovnih dni. Od 21. dne dalje je zaposleni v breme obveznega zdravstvenega zavarovanja. Če je razlog poklicna bolezen ali poškodba pri delu nadomestilo bremeni delodajalca prvih 30. delovnih dni. Od vključno 31. delovnega dne pa je v breme obveznega zdravstvenega zavarovanja.

Nadomestilo plače, ki pripada zaposlenemu, je od 1. delovnega dne v breme obveznega zdravstvenega zavarovanja samo v primerih:

- kadar ima nego ožjega družinskega člana, kadar zaposleni daruje kri, zaradi izolacije, spremljanja otroka (spremnstvo in izolacijo odredi zdravnik), presaditve organov, poškodbe pri delu ali poklicne bolezni;
- iz tretjega odstavka 137. člena *Zakona o delovnih razmerjih*, kjer piše, da delavcu pripada nadomestilo plače od prvega dne začasne nezmožnosti za delo zaradi bolezni ali poškodbe, ki pa ni povezana z delom, potem ko je bilo za posamezno odsotnost z dela do 20. delovnih dni zaradi poškodbe ali bolezni, ki pa ni povezana z delom, izplačano nadomestilo v breme enakega delodajalca v koledarskem letu za 80 delovnih dni;
- prostovoljnega darovanja krvi na dan, kadar delavec daruje kri;

- v primeru sobivanja ob bolnem otroku v zdravilišču ali bolnišnici (ZZZS, 2022).

Kar se tiče nadomestila zaradi nege ožjega družinskega člana, ta pravica pripada enemu od staršev v primeru, kadar otroka dejansko varuje ali neguje. To pravico lahko starš uveljavlja do otrokovega 18. rojstnega dne. Pravica do tega nadomestila pripada v posameznem primeru do največ 10 koledarskih dni za otroke do sedmega leta starosti ali starejšega otroka, ki je težko duševno ali telesno prizadet do 20 koledarskih dni.

Bruto plača pa zajema poleg neto plače še prispevke (prispevki za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, prispevki za zdravstveno zavarovanje, prispevek za zaposlovanje, prispevek za starševsko varstvo) in akontacijo davka (dohodnino).

O stroških dela kot o zaslužkih zaposlenih govori Slovenski računovodski standard 13 – v nadaljevanju SRS 13. SRS 13 med stroške dela uvršča (Pravno-informacijski sistem – SRS 13, 2016):

- nadomestila plač, ki zaposlenim pripadajo skladno z veljavnimi zakonodajnimi predpisi, s kolektivno pogodbo oz. pogodbo o zaposlitvi za obdobje, ko ne delajo – bruto znesek, ki bremeni podjetje;
- odpravnine po prenehanju zaposlitve;
- plače, ki pripadajo zaposlenim v bruto znesku;
- dajatve – nagrade, darila, ki pa niso v neposredni zvezi s poslovanjem (prevoz na delo, prehrana);
- dajatve, ki se še dodatno obračunajo od vseh teh zgoraj naštetih postavk in bremenijo podjetje.

Stroški dela se obračunavajo najmanj enkrat mesečno. Obravnavajo se skladno s kolektivno pogodbo, splošnim aktom podjetja, z zakonom ali s pogodbo o zaposlitvi.

2.1.1 Urejenost plačilnega sistema v Sloveniji – zakonodaja

V Sloveniji imamo plačilni sistem urejen v različnih predpisih in zakonih:

- *Zakon o delovnih razmerjih* (Pravno informacijski sistem – Zakon o delovnih razmerjih, 2013)

Ta zakon ureja delovna razmerja, ki se sklepajo s pogodbo o zaposlitvi med delavcem in delodajalcem. Cilj zakona je vključevanje delavcev v delovni proces, zagotavljanje usklajenega poteka delovnega procesa in preprečevanje brezposelnosti.

- *Zakon o dohodnini* (Pravno-informacijski sistem – Zakon o dohodnini, 2007)

Ta zakon ureja sistem in uvaja obveznost plačevanja dohodnine.

Stopnje dohodnine:

Tabela 2: Stopnje dohodnine

Če znaša neto davčna osnova v eurih		Znaša dohodnina v eurih	
Nad	Do		
	8.755,00		16%
8.755,00	25.750,00	1.400,80	+ 26 % nad 8.755,00
25.750,00	51.500,00	5.819,50	+ 33 % nad 25.750,00
51.500,00	74.160,00	14.317,00	+ 39 % nad 51.500,00
74.160,00		23.154,40	+ 45% nad 74.160,00

Vir: (<https://www.fu.gov.si>)

Pri izračunu akontacije dohodnine od dohodka iz zaposlitve, ki ga izplača glavni delodajalec, se za leto 2022 uporabijo stopnje dohodnine in lestvica, preračunana na 1/12 leta:

Tabela 3: Stopnje dohodnine in lestvica, preračunana na 1/12 leta

Če znaša neto davčna osnova v eurih		Znaša dohodnina v eurih	
Nad	Do		
	729,58		16%
729,58	2.145,83	116,73	+ 26 % nad 729,58
2.145,83	4.291,67	484,96	+ 33 % nad 2.145,83
4.291,67	6.180,00	1.193,08	+ 39 % nad 4.291,67
6.180,00		1.929,53	+ 45% nad 6.180,00

Vir: (<https://www.fu.gov.si>)

Zakon o dohodnini ureja tudi določene olajšave, ki se upoštevajo pri plačilu akontacije dohodnine – splošna olajšava, osebna olajšava (invalid, zavezanec, po dopolnjenem 70 letu, zavezanec, ki opravlja prostovoljno in nepoklicno operativne naloge zaščite, reševanja ter pomoč nepretrgoma najmanj 10 let), posebna splošna olajšava (za rezidenta, ki se izobražuje in ima status dijaka ali študenta), posebna olajšava za vzdrževane otroke ter za vsakega drugega vzdrževanega družinskega člana in olajšava za prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje (Ministrstvo za finance, 2022).

- *Zakon o prispevkih za socialno varnost* (Pravno-informacijski sistem – Zakon o prispevkih za socialno varnost, 1996)

S tem zakonom se določa obračunavanje in plačevanje ter stopnje prispevkov za obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje, obvezno zdravstveno zavarovanje, starševsko varstvo ter za zaposlovanje v skladu z zakoni, na podlagi katerih so ti prispevki uvedeni in se določa osnova za plačevanje ter obračunavanje prispevkov za zaposlovanje.

S tem zakonom se določa tudi osnova za obračunavanje in plačevanje prispevkov za socialno varnost od drugih prejemkov iz delovnega razmerja.

- *Zakon o kolektivnih pogodbah* (Pravno-informacijski sistem – Zakon o kolektivnih pogodbah, 2006)

Ta zakon ureja vsebino, stranke, postopek sklenitve kolektivne pogodbe, njeno obliko, veljavnost in prenehanje, mirno reševanje kolektivnih delovnih sporov ter evidenco in objavo kolektivnih pogodb.

- Ter za javni zavod *Zakon o sistemu plač v javnem sektorju* (Pravno-informacijski sistem – Zakon o sistemu plač v javnem sektorju, 2004)

Ta zakon ureja sistem plač funkcionarjev in javnih uslužbencev v javnem sektorju, pravila za njihovo določanje, obračunavanje ter izplačevanje in pravila za določanje obsega sredstev za plače. Zakon opredeljuje tudi postopek za spremembe razmerij med plačnimi skupinami in plačnimi podskupinami v javnem sektorju.

Zakon določa tudi skupne temelje sistema plač v javnem sektorju, in sicer za uveljavitev enakega plačila za delo na primerljivih delovnih mestih, nazivih ter funkcijah za zagotovitev preglednosti sistema plač in stimulativnosti plač.

2.1.2 Primer plačilne liste

Podjetje d.o.o.

Ljubljanska 55, 1000 Ljubljana

0000002 VZOREC JANEZ

Datum izplačila: 16.08.2022

Stran:1

SM: 0000001 Splošno SM

Obračun plače za: 07/1/2022 Plača julij 2022

Davčna številka:	EMŠO:				
Osnove zaposlenega:					
Osnovna bruto plača	1.500,00000				
Osnova za bolezni iz leta 2020	0,00				
Vrsta obračuna	Št. enot	Na enoto %	f. neto znesek	Znesek	
001 Redno delo	168,00	8,92857	1.035,15	1.500,00	
BRUTO PLAČA	168,00 ur			EUR 1.500,00	
SKUPAJ BRUTO PLAČA				1.500,00	
PRISPEVKI				PLAČA	
	OSNOVA			1.500,00	
	Zdravstveno zavarovanje iz		6,36	95,40	
	ZPIZ iz plač		15,50	232,50	
	Prispevek za zaposlovanje iz		0,14	2,10	
	Starševsko varstvo iz plač		0,10	1,50	
	SKUPAJ PRISPEVKI		22,10	331,50	
DOHODNINA	SPLOŠNA OLAJŠAVA			-375,00	
	OSNOVA ZA DOHODNINO			793,50	
	SKUPAJ DOHODNINA			133,35	
NETO				EUR 1.035,15	
POVRAČILA STROŠKOV IN DRUGI OSEBNI PREJEMKI					
051 Prevoz na delo				220,50	
052 Prehrana	21,00	6,12		128,52	
	SKUPAJ POVRAČILA STROŠKOV IN DRUGI OSEBNI PREJEMKI			349,02	
IZPLAČILO				EUR 1.384,17	
	GOTOVINA :			1.384,17	
PRISPEVKI NA PLAČE					
	Zdravstveno zavar. na plače		6,56	98,40	
	ZPIZ na plače		8,85	132,75	
	Zaposlovanje na plače		0,06	0,90	
	Starševsko varstvo na		0,10	1,50	
	Poškodbe pri delu		0,53	7,95	
	SKUPAJ PRISPEVKI NA PLAČE		16,10	241,50	
STROŠEK PLAČE : BRUTO PLAČA + POVRAČILA STROŠKOV + DAJATVE NA PLAČO				2.090,52	
SKUPAJ DOHODNINA, PRISPEVKI IZ IN NA PLAČE				706,35	

Slika 2: Slovenska plačilna lista

Na plačilni listi so lepo prikazani prihodki in odhodki na bruto plačo 1.500 eur. Plačilna lista zajema tudi nov obračun kilometrine, ki se je s 1. 7. 2022 dvignila z 0,18 eur/km na 0,21 eur/km (Računovodja.com, 2022).

Na 1.500 eur bruto plače ima delodajalec za skupno 2090,52 eur stroška. Od tega 706,35 eur prispevkov, kar predstavlja 33,79 % stroška, ostalo – 1.384,17 eur – pa predstavlja neto izplačilo na delavčev račun.

Pri tej plačilni listi je prikazana zgolj neto osnova za 168 ur dela, malica in prevoz. Drugi dodatki niso zajeti.

V prispevke iz osebnega dohodka je zajeto zdravstveno zavarovanje, prispevek iz zaposlovanja, starševsko varstvo in dohodnina.

V prispevke na bruto plačo pa je zajeto zdravstveno zavarovanje, prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, prispevek za zaposlovanje, starševsko varstvo ter poškodba pri delu.

2.2 Obračun plač v Italiji

Obračun plač v Italiji je sestavljen odvisno glede na regijo, v kateri ljudje prebivajo in odvisno glede na poklic ter delovno mesto.

Plačilna lista je sestavljena iz 3 delov. V prvem delu je napisan mesec, plačni razred, osebni podatki, položaj delavca, identifikacijski podatki podjetja. V drugem delu je zapisana efektivna plača zaposlenega, obračun ur, nagrade, proizvodni bonusi, prazniki in dopust. Tretji del vsebuje socialne podatke (prispevki INPS in INAIL, ki jih delavec plačuje za oblikovanje starostne, invalidske, odpravninske ter materinske pokojnine), davčne podatke (ti podatki so potrebni za obračun dohodnine), odpravnino in neto plačo. Tukaj je pomembno poudariti, da se tudi v Italiji prispevki plačujejo tako, da jih deloma plača delodajalec, deloma pa delavec.

Dohodnina pri plači se obračunava na podlagi:

- davčne osnove – bruto plače, ki se obdavči;
- bruto davka – ki je izračunan z uporabo stopnje na obdavčljivi dohodek;
- odbitkov IRPEF – znižanje davkov, ki izhajajo na podlagi vzdrževanih družinskih članov ali na podlagi določenih vrst stroškov, ki jih imajo zaposleni;
- dodatnih IRPEF – dodatna davčna stopnja, ki se uporablja na občinski in regionalni ravni.

Prejemek zaposlenega je razdeljen iz neposrednega dela, ki se nanašata na dejansko opravljeno delo, posrednega plačila, ki je sestavljeno iz posebnih elementov, predvidenih v pogodbi, kot so 13. in 14. plača, prazniki ter dopust in je sestavljena iz odložene plače, kar pa pomeni, da delodajalec »rezervira« del denarja za prihodnjo morebitno prekinitev delovnega razmerja (t. i. odpravnina).

Ko to razumemo, lahko razpravljamo o dejanskih komponentah, ki jih je potrebno upoštevati pri izračunu plače zaposlenega. Plača je sestavljena iz 4 glavnih postavk plače:

- fiksna plača – vključuje osnovno plačo, nepredvideni znesek, ki se spreminja po pogodbi ali v skladu z zakonom, sorazmerno z gibanjem inflacije;
- variabilni prejemek, ki je povezan z večjo produktivnostjo ali doseganjem ciljev – nadure, ugodnosti, povezane s stanjem delavca, spremenljivi/proizvodni bonusi, družinski dodatki, zagotovljeni morebitni davčni bonusi;
- davčnih odtegljajev – obdavčitev plač z davčnega vidika (dohodnina);
- odbitki za socialno varnost.

Elementi za obračun bruto plače so:

- v pogodbi predvidena bruto letna plača;
- regija, ki ji delavec pripada;
- odstotek glede na občinski dodatek;
- zakonec, otroci (mladoletni ali odrasli) ali drugi vzdrževani družinski člani;
- število mesecev, za katere se izplača plača;
- letni delovni dnevi.

Če je delavec odsoten, mu tudi v Italiji pripada nek del nadomestila plače. Ampak samo v določenih primerih.

Če delavec zboli, mu nadomestilo plače pripada od četrtega dne odsotnosti naprej in največ do 180 dni na koledarsko leto. Le-to velja za delavce, ki so zaposleni za nedoločen čas. Tiste, ki so zaposleni za določen čas, se jih obravnava drugače. Izplačilo je običajno od 50 % do največ 66,66 %.

Ženskam, materam pripada tudi nadomestilo za materinstvo (ko rodijo). Pripada jim samo 5 mesecev. Upravičene so tudi do starševskega dopusta (enako očetje) do maksimalno 11 mesecev. V tem času jim pripada 30 % nadomestilo plače.

Upravičeni so tudi do nadomestila zaradi poškodbe pri delu ali bolezni, ki nastane pri delu (Evropska komisija, 2012).

2.2.1 Dohodninski razredi

Z letom 2022 so dohodninske razrede zmanjšali s 5. razredov na 4. razrede.

Tabela 4: Dohodninske stopnje 2022

Dohodninski razredi 2022	Stopnja IRPEF 2022
Do 15.000 eur	23 %
Od 15.001 do 28.000 eur	25 %
Od 28.000 do 50.000 eur	25 %
Od 50.000 eur naprej	43 %

Vir: <https://www.fiscoetasse.com/rassegna-stampa/31585-irpef-2022-ecco-le-nuove-aliquote-e-le-detrazioni-per-categoria-di-reddito.html>

Odbitki dohodnine za zaposlene:

Tabela 5: Odbitki za zaposlene

DOHODEK	ZNESEK ODBITKA
Do 15.000 eur	1.880 eur (ne manj kot 690 eur oz. za določen čas ne manj kot 1.380 eur)
Med 15.000 in 28.000 eur	$1.910 + 1.190 * (28.000 - \text{prihodek}) / 13.000$
Med 28.000 in 50.000 eur	$1.910 + (50.000 - \text{prihodek}) / (50.000 - 28.000)$
Več kot 50.000 eur	0 Primer: Zaposleni ima dohodek 70.000 eur, bo imel bruto davek 14.000 eur + 43 % od

	20.000 eur (70.000-50.000 eur). Bruto dohodnina znaša 23.000 eur.
--	--

Vir: <https://www.fiscoetasse.com/rassegna-stampa/31585-irpef-2022-ecco-le-nuove-aliquote-e-le-detrazioni-per-categoria-di-reddito.html>

04/04/2012 12:42

* = C - Impossibile contribuire; I - Impossibile tipo; N - Considerazione nel diritto di base

Slika 3: Primer italijanske plačilne liste

Vir: (<https://www.teleborsa.it/Strumenti/busta-paga>)

2.2.3 Primer izračuna italijanske plače

	Input	Company cost
Gross wage	€ 18.000	€ 18.000
Pension contribution	9,50% € 1.710	€ 1.710
personal income tax	€ 2.478	€ 2.478
Regional tax	1,73% € 282	€ 282
Municipal tax	0,80% € 130	€ 130
Net wage		€ 13.400
Numero mensilità		12
Monthly net wage		€ 1.117

Slika 4: Izračun italijanske plače – NETO IZPLAČILO

Vir: Intervju z davčnim svetovalcem

Tabela 6: Strošek podjetja plače na zaposlenega

CALCOLO COSTO ORARIO	
Retrib. Lorda in busta paga – bruto mesečna plača	1.500 eur
TFR maturato (calcolato) – odpravnina	122,92 eur
Tredicesima mensilita – trinajsta plača	125 eur
Permessi retribuiti – plačan dopust	11,49 eur
Ex festività – delo izven počitnic	22,99 eur
Prispevki v breme delavca SKUPAJ: (ni obračunan regionalni in krajevni davek)	282,40 eur
COSTO TOTALE – Strošek prispevkov na zaposlenega, ki ga plača podjetje	756,47 eur
Totale annuo costo aziendale per il dipendente (A) – skupni strošek podjetja za zaposlenega	2.415,96 eur/mesec

Vir: (<https://www.ebav.it> › A28CostiDipendenti)

Plača je prikazana na enakem primeru kot pri slovenski plači.

Za osnovo sem vzela 18.000 eur bruto za celotno leto oziroma 1.500 eur bruto/mesec.

V to osnovo so zajeti vsi prispevki, malica, potni stroški in osnovna neto plača. Preračunano na 1.500 eur bruto je skupni delež prispevkov 1.038,87 eur/mesec. Za delodajalca predstavlja to vsak mesec 2.415,96 eur. Prispevki predstavljajo 43 % plače.

Potni stroški in malica se mesečno posebej ne obračunavajo kot v Sloveniji, ker se že v pogodbi dogovorijo za bruto letno plačilo, ki pripada delavcu. Delavcu pripadajo potni stroški in morebitna plačana malica samo v tem primeru, če je napoten izven delovnega okraja.

V izračunu je prikazana osnovna bruto plača, pokojninski prispevek, dohodnina, regionalni davek, občinska taksa, neto plača.

2.3 Obračun plač v Avstriji

Avstrija je ena izmed redkih držav, ki nima uzakonjene minimalne plače. Plače se razlikujejo po sektorjih – torej po delovnih mestih. Tudi potnih stroškov ne izplačujejo do 20 km. Ko jih

izplačajo, jih izplačajo pod posebnimi pogoji (pri dnevnih migrantih izplačujejo potne stroške nad 20 km, ampak ne dlje kot do slovensko-avstrijske meje).

Primer: mesečni obračun kilometrov je 206 km/mesec (število voženj od doma je več kot 20). Uporaba javnega prevoza je nesmiselna zaradi potovalnega časa z javnim prevozom. Dodatek v tem primeru je 306 eur/mesec, evro dodatek za dnevno vožnjo znaša 34,50 eur/mesec. Skupaj: 340,50 eur/mesec (Bundesministerium Finanzen, 2022).

Veliko imajo olajšav – olajšava za samske/vdovske starše, olajšave glede na otroke in število otrok, prevoz, olajšava za tiste z nizkimi dohodki, olajšave za invalide ...

Delodajalec lahko na različen način izplača plačo. Plačo, ki je izplačana na podlagi ur – končni znesek, se temu primerno spreminja ali izplačuje mesečni, fiksni znesek.

V Avstriji nadomestilo plače dobijo samo v izrednih primerih. Denarno nadomestilo v primeru bolezni se izplačuje od četrtega dne naprej. Denarno nadomestilo znaša 50 % plače (se izračuna), po 43. dnevu se poveča na 60 %. V osnovi lahko delavec to denarno nadomestilo prejema največ do 52 tednov.

Nadomestilo plače je izplačano tudi v primeru porodniškega dopusta. Le-ta se izračuna na podlagi povprečne plače zadnjih 3 mesecev. Upravičenost starševskega nadomestila si lahko starš izbere sam. Lahko je to 10, 13, 17 ali 25 mesecev.

Nadomestila se izplačajo tudi v primeru poškodbe na delu, na poti v službo ali z nje. V to je vključena tudi poklicna bolezen (Evropska komisija, 2012).

2.3.1 Avstrijska plačilna lista

Na vrhu plačilne liste je ime in naslov delodajalca ter zaposlenega, datum izdelave plačilne liste, davčni podatki, podatki o socialni varnosti zaposlenega, podatki o pogodbi in dopustu zaposlenega.

Na sredini plačilne liste je zapisana bruto plača, denarne ugodnosti (službeno stanovanje, služben avto), prispevek v pokojninsko shemo podjetja, davčne olajšave, cerkvena davčna olajšava, prispevki zaposlenega za socialno varnost, osebni odbitki, nadomestila stroškov, znesek neto izplačila.

Na dnu plačilne liste so zapisani podatki transakcijskega računa zaposlenega, izjava o zaslužku, opomba, da je bil obračun opravljen v skladu s 1. točko 3.odstavka 108. člena zakona.

Davki, ki se upoštevajo pri plači, so davek na prihodek, solidarnostni pribitek, cerkveni davek. Prispevki, ki se obračunajo pri plači zaposlenega, so prispevek za zdravstveno zavarovanje, prispevek za pokojninsko zavarovanje, zavarovanje za nego (delavec, ki nima otrok, doplača tega zavarovanja 0,25 %) in zavarovanje za primer brezposelnosti (Personio.de, 2022).

Tabela 7: Prispevki v Avstriji

	Stopnja prispevka	Stopnja prispevka za zaposlene	Stopnja prispevka za delodajalca
Zdravstveno zavarovanje	7,65 %	3,87 %	3,78 %
Nezgodno zavarovanje	1,2 %	/	1,2 %
Pokojninsko zavarovanje	22,8 %	10,25 %	12,55 %
Zavarovanje za primer brezposelnosti	6 %	3 %	3 %
Zaščita plačil v primeru insolventnosti	0,2 %	/	0,2 %
Zagotavljanje podjetja	1,53 %	/	1,53 %
Prispevek delavske zbornice	0,5 %	0,5 %	/
Stanovanjske subvencije	1 %	0,5 %	0,5 %
SKUPAJ	39,35 %	18,12 %	21,23 %
Če so dohodki nizki, se zavarovancu zniža delež prispevka za zavarovanje za primer brezposelnosti.			

Vir:

(<https://www.gesundheitskasse.at/cdscontent/?contentid=10007.870462&fbclid=IwAR280VVaXGTzdLMw9Gc6LlPGYp3gHhzO-h76MU6vLzacGWGvMXgxEFkynoI>)

Glede na bruto plačo zaposlenega, se razlikuje tudi plačilo prispevka za zdravstveno zavarovanje, ki znaša od 38,70 eur/mesec do 219,43 eur/mesec (Gesundheitskasse.at, 2022).

LOHN-GEHALTSABRECHNUNG Mai 2019					
SV-Nr.		LSt.-Fb.	0,00	Zul./Zuschl. §68(1)	0,00
Tarifgruppe		AV/AE-Ab.	--	Zul./Zuschl. §68(2)	0,00
besch. als		Pend.-P.	<keine>	Pendlereuro	--
MV-Kasse	VBV Mitarbeitervorsor	FABO Plus	0,00	MV-Pflicht ab	01.09.2016
MVK-Leitz.	71600				
Eintritt					01.08.2016
Ersteintr.					01.08.2016
Entgelt	Menge		Satz		Betrag (EUR)
Gehalt			nur Bem.SV/LSt/MV		2.640,00
Bem. SV - lfd.	Bem. SV - SZ	SV lfd.	SV SZ	BRUTTO	2.640,00
2.640,00	0,00	465,17	0,00	SV	465,17
Bem. LSt.	Bem. LSt. fest	LSt. lfd.	LSt. fest	LSt.	343,09
2.174,83	0,00	343,09	0,00		
SV - Tage 30	LSt.- Tage 30	SV KZ 225	SV KZ 226		
		0,00	0,00		
Bem. MV-Beitrag	2.640,00	MV-Beitrag	40,39		
				NETTO	1.831,74
				AUSZAHLUNG	1.831,74
Dienstgeber - Gesamtkosten (incl. Lohn-Nebenkosten)			3.426,98		

Slika 5: Primer avstrijske plačilne liste

Vir: Intervju z dnevno migrantko, ki je bila zaposlena v Avstriji

Tabela 8: Izračun avstrijske plače

Zaposleni	Mesečno izplačilo
Socialno zavarovanje	226,80 eur
Davek na prihodek	35,77 eur
NETO IZPLAČILO	1.237,43 eur
BRUTO IZPLAČILO	1.500 eur
Davki, katere plača delodajalec	Mesečna dajatev:
Socialno zavarovanje	316,95 eur
Zavarovanje za nego	58,50 eur
Doplačilo za prispevke delodajalca	5,70 eur
Občinski davek	45 eur
Skrbniški sklad podjetja	22,95 eur
Skupni strošek delodajalca	Mesečni skupni strošek:
SKUPAJ:	1.949,10 eur

Vir: (<https://www.bruttonetto-rechner.at/arbeitgeber-lohnkostenrechner/>)

V tabeli sem prikazala 1.500 eur bruto mesečne plače. Neto izplačilo, ko se odštejejo vsi prispevki – prispevek zdravstvenega zavarovanja, pokojninsko zavarovanje, zavarovanje za primer brezposelnosti, davek na prihodek, prispevek Delavske zbornice, zaščita v primeru insolventnosti, prispevek stanovanjske subvencije, je neto izplačilo 1.237,43 eur/mesec. V ta znesek je potrebno upoštevati tudi olajšavo za izplačilo potnih stroškov.

Bruto plača je preračunana na delavca brez otrok.

Skupni strošek delodajalca je na 1.500 eur bruto 1.949,10 eur. Od tega predstavljajo 35,58 % plače prispevki.

2.3.2 Plačilo davka na plačo v Avstriji

V letu 2022 se je v okviru davčne reforme prilagodila dohodninska tabela.

Tabela 9: Avstrijska dohodninska tabela

Mesečna plača do:	Davčna stopnja
1.099,33 eur	0 %
1.513 eur	20 %
2.599,33 eur	32,5 %
5.016 eur	42 %
7.516 eur	48 %
83.349,33 eur	50 %
Nad 83.349,34 eur	55 %

Vir: (<https://www.finanz.at/steuern/lohnsteuertabelle/>)

2.3.3 Dohodnina v Avstriji

Davčni razredi se razlikujejo glede na status ljudi – če so samski ali v zvezi, če je starš samohranilec, vdove itd.

1. Dohodninski razred je za samske osebe, ločene in vdove.
2. Plačni razred je namenjen staršem samohranilcem, ki imajo dodatno olajšavo.
3. Dohodninski razred je primeren za poročene osebe, ki pa zaslužijo precej več kot njihovi partnerji.
4. Dohodninski razred je primeren za zakonce, ki zaslužijo približno enako.
5. Dohodninski razred je za poročene osebe, ki zaslužijo manj, kot njihovi partnerji.
6. Dohodninski razred je primeren za delavce, ki imajo zagotovljenih več delovnih mest. Zanje tudi ni zagotovljena možnost elektronskega odtegljaja plače. To je tudi razred z najvišjimi olajšavami (Vahland, 2022).

3 RAZLIKE OBRAČUNA PLAČ MED POSAMEZNIMI DRŽAVAMI

Razlika pri obračunu plač je že takoj vidna pri tem, da je v Sloveniji uvedena minimalna bruto plača, ki na dan 1. 1. 2022 znaša 1.074,43 eur bruto (Računovodja.com, 2022).

Avstrija in Italija minimalne plače nimata zakonsko uvedene.

Različen obračun plač je viden tudi pri izplačevanju potnih stroškov in malice. V Sloveniji imamo zakonsko uvedeno (*Zakon o delovnih razmerjih*, po 130. členu) mesečno izplačilo malice, ki se razlikuje pri izplačilu glede na javni in zasebni sektor ter glede na posamezne kolektivne pogodbe. Maksimalno izplačilo malice je na dan 4. 7. 2022 znašalo 6,12 eur za en delovni dan, minimalno izplačilo je 4,94 eur za en delovni dan (Ministrstvo za finance, 2022).

Zakonsko imamo uvedeno tudi povračilo potnih stroškov od doma do delovnega mesta. Izplačilo je lahko glede na kilometrino ali glede na javni prevoz – odvisno glede na kolektivno pogodbo oziroma glede na pogodbo, ki jo je delavec podpisal. Za izplačilo zneska za povračilo potnih stroškov od doma do delovnega mesta je pogoj, da je delovno mesto od doma oddaljeno minimalno 2 kilometra (Ministrstvo za finance, 2022).

V Avstriji nimajo posebej uvedenih potnih stroškov, razen pri delavcu, ki je od delovnega mesta oddaljen več kot 20 kilometrov. Takrat se uporabi poseben izračun potnih stroškov.

V Italiji se potni stroški do delovnega mesta obračunajo že v pogodbi in jih avtomatsko obračunajo pri dogovorjeni bruto plači.

Precejšnja razlika je tudi pri obračunu prispevkov. Glede na bruto 1.500 eur plače ima vsaka država različen procent odtegljaja pri plači za plačilo prispevkov. V Italiji znaša ta procent 43 %, v Avstriji 35,58 %, v Sloveniji pa imamo dejansko najmanj obdavčeno bruto plačo in znaša procentualno znesek prispevkov mesečno 33,79 %.

V Sloveniji pri plači odvedemo dohodnino, prispevke za zdravstveno zavarovanje, prispevke za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, starševsko varstvo (Ministrstvo za finance, 2022). V Italiji pri plači odvedejo dohodnino, prispevke za socialno varnost (prispevek za pridobitev pokojnine in prispevke, ki se nanašajo na zavarovanje zaposlenega za primer bolezni ter nezgod), regionalni in občinski davek, prispevek v primeru odpravnine (odpravnino je pri njih namreč potrebno rezervirati). V Avstriji pri plači odvedejo prispevek za zdravstveno zavarovanje, prispevek za pokojninsko zavarovanje, nezgodno zavarovanje, zavarovanje za

nego (ki ga oseba, ki nima otrok, doplača vsak mesec 0,25 %) in zavarovanje za primer brezposelnosti, plača se tudi zaščita v primeru insolventnosti podjetja.

Dejansko tudi pri plačevanju prispevkov/davkov pri plači od države do države opazimo velike razlike. V Sloveniji in Avstriji na primer ne plačujemo regionalnega ter občinskega davka, v Italiji pa ga. V vseh treh državah plačujemo socialno in zdravstveno zavarovanje, prispevek za pokojnino plačujemo samo v Avstriji ter Sloveniji. V Sloveniji nimamo ločenih dohodninskih lestvic ali da plačujemo več davkov/prispevkov za poročene/zasedene osebe ali za samske, kot je to uzakonjeno v Avstriji, kjer se tudi plačevanje dohodnine gleda glede na status osebe (vdovec, samski, poročen, starš samohranilec itd.) in je plačilo prispevkov za nego za samske osebe višje za 0,25 %.

Plače se v vseh treh državah razlikujejo glede na zasebni in privatni sektor. V Avstriji in Italiji imajo plače odvisne tudi glede na branžo, v kateri delavec dela (v Sloveniji načeloma v večji meri nimamo velikih razlik pri plačah). V Italiji je odvisna plača tudi glede na regijo.

Tudi pri 13. in 14. plači je razlika med državami. Italija ima zakonsko uvedeno 13. plačo, Avstrija 13. in 14. plačo, Slovenija tega nima zakonsko določenega. Je pa izplačilo 13. plače (pogovorno imenovana poslovna uspešnost ali božičnica) možno takrat, kadar ima delodajalec oz. podjetje to zapisano v kolektivni pogodbi, individualni pogodbi o zaposlitvi ali v kolikor je le-to opredelil v internem pravilniku oziroma aktu.

Precej se razlikuje tudi povprečna plača glede na države. V Italiji je povprečna bruto mesečna plača 5.149,17 eur, neto 3.333,92 eur. Avstrija ima povprečno bruto plačo 5.907,50 eur, kar predstavlja neto 3.913,75 eur. V Sloveniji je bruto plača daleč najnižja glede na predhodni državi in znaša bruto mesečno 3.762,50 eur, kar predstavlja neto samo 2.407,42 eur. Zanimivo je tudi, če damo povprečje glavnih mest stran oziroma jih ne upoštevamo, se bruto in neto povprečno plačilo glede na države bistveno zmanjša. Pri Italiji tako znaša povprečna neto plača brez upoštevanja Milana 3.164,92 eur, kar znaša bruto 4.877,12 eur, v Avstriji znaša neto plača brez upoštevanja Dunaja tako 3.131 eur, kar znaša bruto 5.907,50 eur. V Sloveniji, če ne upoštevamo Ljubljane, znaša neto mesečno povprečno izplačilo 2.133,83 eur, kar predstavlja bruto 3.265,75 eur (Prikaz povprečne bruto/neto plače glede na posamezne države, 2022).

Najvišje bruto mesečno povprečje pri plači ima Avstrija. Najmanjše ima Slovenija. Razlikuje se za kar 36,31 %. Italijanska povprečna bruto plača se napram slovenski razlikuje za 26,93 %. Najmanjša razlika pri povprečni bruto plači je opazna med Avstrijo in Italijo, ki znaša samo 12,84 %.

Seveda se zaradi različnih povprečnih bruto mesečnih izplačil pri državah pozna tudi različno neto izplačilo. Razlika med povprečno izplačano neto plačo pri Avstriji in Sloveniji je kar 38,49 %. Razlika med Italijo in Slovenijo pri netu izplačilu je 27,79 %. Med Italijo in Avstrijo pa razlika pri netu povprečnem izplačilu znaša samo 14,82 %.

4 DEFINICIJA REZIDENTA V SLOVENSKI ZAKONODAJI IN V KONVENCIJI O IZOGIBANJU DVOJNEGA OBDAVČENJA Z ITALIJO IN AVSTRIJO

4.1 Kdo je rezident in kdo nerezident?

»Če posameznik za krajši čas odide iz Slovenije, primeroma zaradi začasne zaposlitve v tujini, študija v tujini, ipd. in ohrani vsaj eno od rezidenčnih vezi s Slovenijo (npr. uradno prijavljeno stalno prebivališče, družina ostane v Sloveniji, prisotnost v Sloveniji več kot 183 dni v koledarskem letu, ...), ostane rezident Slovenije.

Posameznik, ki za daljši čas oziroma za stalno odide iz Slovenije, se šteje za nerezidenta Slovenije, ko pretrga vse pomembne rezidenčne vezi s Slovenijo, tj. odjavi stalno prebivališče v Sloveniji in prenese center osebnih (npr. selitev skupaj z družino, udejstvovanje v družabnem življenju v tujini) ter ekonomskih interesov (npr. zaposlitev v tujini, premoženje) v tujino in tudi sicer ni prisoten v Sloveniji več kot 183 dni v koledarskem letu« (Finančna uprava, 2022).

4.2 Konvencije o izogibanju dvojnega obdavčevanja

Zavezanec oziroma rezident po *Zakonu o dohodnini – Zdoh-2* in hkrati rezident države, s katero ima država Slovenija sklenjeno mednarodno pogodbo o izogibanju dvojnega obdavčevanja, lahko za te dohodke, ki jih dosega v Sloveniji ali v tujini, uveljavlja nekatere ugodnosti iz sklenjene mednarodne pogodbe (Državni davčni portal, 2022).

»Meddržavni sporazumi razdeljujejo pravice do obdavčevanja dohodkov in premoženja med državama pogodbenicama, ob siceršnjem upoštevanju njunih lastnih davčnih zakonodaj. Ta sporazum oz. pogodba lahko omeji pravico do obdavčitve določene vrste dohodka/premoženja ali pa se določi dobropis za davek, ki je bil plačan v drugi državi pogodbenici.

S sklepanjem teh pogodb o izogibanju dvojnega obdavčevanja enakega dohodka in premoženja omogoča odpravo le-tega ter preprečuje davčno diskriminacijo in davčne utaje ter navsezadnje omogoča reševanje davčnih sporov, do katerih bi sicer prišlo. Ti sporazumi se nanašajo le na neposredne davke. Sporazumi imajo tudi prednost pred domačo davčno zakonodajo v posamezni državi pogodbenici.

Nekatere mednarodne pogodbe so preoblikovane z Večstransko konvencijo o izvajanju z mednarodnimi davčnimi sporazumi povezanih ukrepov za preprečevanje zmanjševanja davčne

osnove in preusmerjanje dobička (Uradni list RS, št. 12/18 – MP, št 2/18), ki pa je eden od rezultatov projekta OECD/G20 (Organizacija za gospodarsko sodelovanje in razvoj) za reševanje problematike BEPS (mednarodno sodelovanje za odpravo izogibanja davkom). Delajo na strategijah davčnega načrtovanja, da bi vrzeli izkoriščanja preprečili. Želijo preprečiti neskladja v davčnih pravilih za umetno preusmerjanje dobičkov na lokacije z ničelno ali nizko obdavčitvijo, kjer je malo ali pa sploh ni nobene gospodarske dejavnosti in imajo za posledico manjše ali ničelno plačilo skupnega korporacijskega davka.

Eno izmed ključnih pravil, ki jih vsebuje večstranska konvencija oz. multilateralni instrument, je pravilo zoper zlorabam KIDO (Konvencija o izogibanju dvojnega obdavčevanja dohodka), ki temelji na glavnem namenu dogovora ali transakcije. V skladu s tem testom se, ne glede na katere koli določbe posamezne KIDO, ugodnost po posamezni KIDO v zvezi z delom dohodka ali premoženja ne prizna, če je ob upoštevanju vseh ustreznih dejstev in okoliščin mogoče sklepati, da je bila pridobitev te ugodnosti eden od glavnih namenov katerega koli dogovora ali transakcije, na podlagi katerega je bila neposredno ali posredno pridobljena ta ugodnost, razen če se ne ugotovi, da bi bilo priznavanje take ugodnosti v teh okoliščinah skladno s cilji ter z nameni ustreznih določb te KIDO« (Ministrstvo za finance, 2022).

»Slovenski rezidenti v tujini najpogosteje dosegajo dohodke iz zaposlitve (dohodki iz delovnega razmerja, dohodki iz drugega pogodbenega razmerja). Pri obdavčitvi dohodkov iz zaposlitve je glede določitve pravice do obdavčitve pomembno, kje se zaposlitev dejansko fizično izvaja:

- če se zaposlitev izvaja v državi vira (tuja država), so takšni dohodki praviloma že obdavčeni v tujini – na viru, zato se v Sloveniji uporabi ustrezna metoda odprave dvojne obdavčitve, ki je določena s posamezno mednarodno pogodbo;
- če pa se zaposlitev izvaja v Sloveniji, ima Slovenija kot država rezidentstva izključno pravico do obdavčitve takšnega dohodka, zato se dohodek vključi v davčno osnovo v Sloveniji, brez upoštevanja v tujini plačanega davka (in brez upoštevanja metode za odpravo dvojne obdavčitve).

Kljub opravljanju dela v tujini pa država, kjer se zaposlitev izvaja, ne more obdavčiti dohodka iz zaposlitve, če so hkrati izpolnjeni trije pogoji:

- posameznik je v državi, kjer se zaposlitev izvaja, navzoč skupno manj kot 183 dni, v katerem koli obdobju 12 mesecev, ki se začne ali konča v zadevnem koledarskem letu;

- prejemek plača delodajalec, ki ni rezident države, v kateri se zaposlitev izvaja, ali pa se plača v njegovem imenu;
- prejemka ne krije stalna poslovna enota, ki jo ima delodajalec v državi, kjer se zaposlitev izvaja« (Ministrstvo za finance, 2022).

Primer Avstrija–Slovenija:

Uporablja se metoda navadnega odbitka. Torej, v Sloveniji se zmanjša davek le za znesek davka, plačanega v državi vira, ki je enak davku, ki bi ga Slovenija sama odmerila od dohodka, doseženega v Avstriji.

Obstaja pa tudi metoda izvzetja s progresijo, kar pa pomeni, da se dohodek oz. premoženje slovenskega rezidenta, ki se po mednarodni pogodbi lahko obdavči v državi vira, ne obdavči tudi v Sloveniji. Vseeno pa ima država Slovenija to pravico, da tak dohodek ali premoženje upošteva pri določanju davka od drugega dohodka (takšno metodo vsebuje mednarodna pogodba s Švedsko) (Ministrstvo za finance, 2022).

4.3 Obdavčitev plače slovenskega delavca pri napotitvi dela v tujino

Glede na sklenjeno mednarodno pogodbo o izogibanju dvojne obdavčitve – v tem primeru Slovenija–Avstrija in Slovenija–Italija, slovenski delavec, ki je napoten na delo v Italijo ali Avstrijo, plača davek v Avstriji ali Italiji ter razliko, ki bi jo Slovenija sama odmerila od dohodka, plača delavec v Sloveniji.

V to je potrebno upoštevati tudi, sploh pri Avstriji, da se lahko ta davek zmanjša na podlagi priznavanja stroškov za delo v tujini. To pomeni, da se delavcu, ki prejema dohodek iz delovnega razmerja s tujim delodajalcem za delo v tujini ne všteva dohodka v višini prehrane med delom in stroška prevoza na delo ter z dela glede na dejansko prisotnost delavca na delovnem mestu. Seveda pod pogoji in do višine, ki jo določi vlada. Tu je potrebno upoštevati, da se stroški malice priznajo le do višine, povečane za 80 % glede na višino, ki jo določi vlada.

Pri napotitvi se upošteva tudi to, da je od 1. januarja 2018 naprej določena posebna davčna osnova oziroma višina dohodka, ki pa se ne všteva v davčno osnovo dohodkov iz delovnega razmerja, ki jih delavec doseže v okviru napotitve na čezmejno opravljanje dela. To pomeni, da se v davčno osnovo ne všteva znesek dohodka s tega naslova v višini 20 % plače (bruto plača), prejete za opravljanje dela v okviru te napotitve. Vseeno pa ne več kot 1.000 eurov za izplačila v posameznem mesecu – za to morajo biti izpolnjeni pogoji, ki so določeni v ZDoh-2. Prav tako

ta zakon določa, za katero napotitev na delo se lahko upošteva ta posebna olajšava in kateri pogoji morejo biti za to izpolnjeni (Ministrstvo za finance, 2022).

4.4 Obdavčitev plače tujega delavca pri napotitvi v tujino

Delavca se lahko napoti na delo v tujino, če ga napoti delodajalec ali če tako želi sam. Navsezadnje pa mora delavec izpolnjevati nekatere pogoje, ki pa izhajajo iz *Zakona o čezmejnem izvajanju storitev*.

Kar pomeni, da mora delavec, ki je napoten na delo v tujini, če želi tam opravljati delo, izpolnjevati naslednje pogoje oziroma vsaj enega od njih:

- agencija ali podjetje za opravljanje dejavnosti zagotavljanja dela delavcev uporabniku posreduje delavca podjetja uporabniku, s sedežem na ozemlju katere od članic EU;
- napotitev delavcev v ustanovo ali podjetje, ki je v lasti skupine, na ozemlju katere od držav članic Evropske unije na podlagi akta o zaposlitvi;
- napotitev delavca na ozemlje katere od držav članic na lasten račun in pod lastnim vodstvom na podlagi pogodbe, sklenjene med podjetjem, ki je delavce napotilo ter pogodbenico, ki so ji storitve namenjene (Ministrstvo za finance, 2022).

Napoten delavec je oseba v delovnem razmerju pri delodajalcu, ki ima sedež podjetja v Republiki Sloveniji, poslana na delo ali strokovno izpolnjevanje v drugo državo. Delavec ni obvezno zavarovan v državi, v katero je poslan. Ostane vključen v obvezna socialna zavarovanja v Republiki Sloveniji. Delodajalec plačuje prispevke v Republiki Sloveniji (Ministrstvo za finance, 2022).

Slovensko podjetje, ki želi izvajati storitve v državah Evropske unije ali švicarski konfederaciji, mora za vsakega delavca, ki ga namerava poslati na delo v drugo državo, pridobiti potrdilo A1. Enako mora slovensko podjetje pridobiti tudi za delavca, ki opravlja delo v več omenjenih državah. Za napotitev delavca v druge države, ki niso v Evropski uniji oziroma to ni Švica, se obrazec A1 ne uporablja.

Slovenski delodajalec, ki izplačuje dohodke iz zaposlitve, se v tem primeru šteje za plačnika davka. Delodajalec je zato dolžan iz izplačanega dohodka izračunati akontacijo dohodnine in jo tudi plačati kot davčni odtegljaj v obračunu davčnega odtegljaja (REK obrazec).

Prejemnik plače, ki je v Sloveniji nerezident (primer: rezident Bosne in Hercegovine) ter želi uveljavljati ugodnosti po mednarodni pogodbi (oprostitev plačila akontacije v Sloveniji),

izplačevalcu dohodka predloži izpolnjen Zahtevek za oprostitev davka od dohodkov iz zaposlitve na podlagi odločb mednarodne pogodbe o izogibanju dvojnega obdavčevanja dohodka (zahtevek KIDO 5), še preden se le-ta dohodek izplača. Delodajalec predloži izpolnjen zahtevek pristojnemu davčnemu organu. Od izplačanega dohodka pa ne sme izračunati in odtegniti davka, ko od davčnega organa prejme potrjen zahtevek. Če je bil davek od dohodka kljub oprostitvi že obračunan in odveden, mora prejemnik dohodka pri davčnem organu vložiti Zahtevek za vračilo davka od drugih dohodkov na podlagi odločb mednarodne pogodbe o izogibanju dvojnega obdavčevanja dohodka (zahtevek KIDO 12). Na tej podlagi se mu davek vrne. Sestavni del teh dveh obrazcev je tudi potrdilo, da je ta prejemnik dohodka rezident druge države (torej je nerezident v državi Sloveniji) pogodbenice in na zahtevo davčnega organa tudi druga dokazila, ki dokazujejo izpolnjevanje pogojev za oprostitev davka v Sloveniji. Potrdilo o rezidentstvu izda pristojni organ države rezidentstva prejemnika dohodka.

V primeru, da se dejansko stanje spremeni in da zaposleni dela več ne opravlja v drugih državah, ampak v Sloveniji, se mu mora ne glede na predhodno odobreno oprostitev davka, le-ta obračunati v Sloveniji ter odtegniti pri plači (Ministrstvo za finance, 2022).

Praviloma ostajajo tuji delavci, ne glede na to, da so zaposleni v Sloveniji in če jih slovensko podjetje napoti na delo v tujino, za davčne namene rezidenti v svoji matični državi, kar pomeni, da se upoštevajo glede obdavčitve mednarodne pogodbe, ki je sklenjena med državo rezidentstva prejemnika dohodka (tujega delavca) ter državo vira dohodka – v tem primeru Republiko Slovenijo.

V skladu s 1. odstavkom 15. člena mednarodne pogodbe, ki določa, da se ob upoštevanju določb 16., 18. in 19. člena plače ter drugih podobnih prejemkov, ki jih dobi rezident države pogodbenice iz zaposlitve, obdavčijo samo v tej državi, razen če se zaposlitev izvaja v drugi državi pogodbenici. Če se zaposlitev izvaja v drugi državi, se lahko tako dobljeni dohodki obdavčijo v drugi državi.

Določbo tega 1. odstavka 15. člena sestavljata tudi dve pravili, ki določata, da je pravica do obdavčitve dohodka iz zaposlitve:

- izključna pravica države rezidentstva, kadar se zaposlitev ne izvaja v drugi državi pogodbenici;
- pravica pripada obema državam pogodbenicama – državi vira in državi rezidentstva, kar pa pomeni, da mora država rezidentstva prejemnika dohodka upoštevati ustrezno metodo za odpravo dvojne obdavčitve (Ministrstvo za finance, 2018).

Za zaposlitev državljanov Bosne in Hercegovine je potrebno tudi delovno dovoljenje, ki se izda za dobo 3 let. Upoštevati je potrebno tudi, da mora biti pogodba o zaposlitvi sklenjena za najmanj leto dni.

Če delavca nerezidenta ali rezidenta napoti slovensko podjetje na delo v tujino, je potrebno paziti tudi, da se izplačajo dnevnice, ki so odvisne glede na državo, v katero napotijo delavca na opravljanje dela.

5 KROVNA TEMA: SPREMEMBE NA DELOVNEM MESTU – OPRAVLJANJE DELA RAČUNOVODJE V ČASU COVID-19 V POSAMEZNIH DRŽAVAH

Proti koncu leta 2019 se je v mestu Vuhan na Kitajskem začel širiti tako imenovani COVID-19. Začetek leta 2020 se je začel vedno bolj pogosto pojavljati tudi v Evropi in Ameriki ter na drugih kontinentih. Na tej podlagi je Svetovna zdravstvena organizacija razglasila epidemijo. Države so posledično uvedle tako imenovane »*lock downe*«. V Sloveniji se je razglasitev epidemije COVID-19 zgodila meseca marca 2020. V tem sklopu je vlada sprejela odločitev o zaprtju trgovin (razen živilskih), raznoraznih lokalov, uvedla je delo od doma, kjer je bilo to le mogoče itd. Temu primerno so se tudi podjetja morala prilagoditi situaciji. Delodajalci so delavce poslali na čakanje na delo (le-to je bilo financirano iz državnega proračuna), večina teh, ki delo opravljajo v pisarni, so opravljali delo od doma, nekaj se jih je tudi odpustilo.

Pri računovodjih je bila v času epidemije v posameznih državah približno enaka situacija – računovodje so delo opravljali od doma. Delo je bilo zelo oteženo. Vso dokumentacijo so si morali prinesli domov ali jo hoditi dnevno/večkrat tedensko iskati v pisarno, da so lahko opravljali svoje delo. V posameznih državah še namreč ni uvedene čiste digitalizacije na podlagi računovodstva. To pomeni, da se računi, prejeti in izdani, knjižijo ročno, za kar potrebuješ dokumentacijo. Vse stranke niso večše elektronskega komuniciranja in ne glede na situacijo se nekateri niso bili pripravljeni prilagoditi. Seveda pa niso bile vse stranke takšne. Nekateri so se prilagodili tako, da so morebitne račune skenirali ali poslikali in jih poslali po e-pošti.

Dejstvo je tudi, da so računovodje prisiljeni večkrat dnevno uporabljati tiskalnik ali skener, kar pa je tudi pomenilo stroške, kajti vsi tega niso imeli doma. Torej so si naprave morali kupiti. Doma se je povečala elektrika. Delodajalci vseh teh stroškov ponekod niso priznavali.

Računovodje so se prvič soočili tudi z vsemi temi dodatki, s poznim sprejemanjem odlokov (čakanje na delo, izplačila dodatkov) in z izplačili v času popolnega zaprtja ter so bili prepuščeni sami sebi. Veliko teh odlokov se je sprejemalo za nazaj, kar je pomenilo dvojno delo za računovodje in popravljanje veliko dokumentacije ter plačilnih list. Problem je nastal tudi v različnem dojetanju in razlagi teh odlokov ter obračuna plač.

6 SKLEP

Sklenem lahko, da sem se veliko naučila iz zakonodaje posameznih držav, ne glede na to, da je zelo težko priti do pravih podatkov ter obračunov plač za Avstrijo in Italijo. Vidi se, da so o obdavčitvi plač in plačah samih veliko bolj »skrivnostni«, kot mi Slovenci. Pri nas so plače »javno znana skrivnost«. Kar v Italiji in Avstriji ni tako. Tam je tudi zelo težko priti do koga, ki ti dejansko zna in sploh želi obrazložiti plače. Velikokrat oziroma v večini primerov še sami ne vedo, kakšne prispevke oziroma odtegljaje imajo od plače. Tudi na različnih spletnih straneh se podatki razlikujejo, prav tako kar se tiče samih plačilnih list. Trudila sem se, da sem uporabila nekakšno povprečje vse te dokumentacije in virov.

Na začetku raziskovalne naloge sem postavila 4 hipoteze. V njih sem trdila, da ima Avstrija manjše obdavčitve plač napram Sloveniji, da ima Slovenija višje prispevke pri izplačilu plač kot Avstrija in Italija, da ima Italija večje olajšave pri plačah napram Sloveniji ter Avstriji in da pri delu doma v času Covid-19 ni bilo večjih razlik med državami, če primerjamo Slovenijo, Avstrijo ter Italijo.

H1: AVSTRIJA IMA MANJŠE OBDAVČITVE PLAČ NAPRAM SLOVENIJI.

Ugotovila sem, da ima Avstrija kar za 1,79 % večjo obdavčitev prispevkov, kot je v Sloveniji. V Avstriji je namreč na 1.500 eur bruto plače, kar 706,35 eur prispevkov, v Sloveniji pa na 1.500 eur bruto plače 693,49 eur prispevkov. Od tega v obeh državah del prispevkov krije delavec sam od plače, del pa krije delodajalec. Prispevki se delavcu odtegnejo pri plači. Razlika sicer ni velika, je pa. Veliko večje prispevke napram Sloveniji ima pa Italija, v kateri delavci plačujejo kar za 9,21 % višje prispevke napram Sloveniji. Posledično tudi zaradi vseh teh občinskih in krajevnih prispevkov, ki se odvedejo pri plači.

H2: SLOVENIJA IMA VIŠJE PRISPEVKE PRI IZPLAČILU PLAČ KOT AVSTRIJA IN ITALIJA.

Kar se tiče obdavčitev plač samih, torej prispevkov, ki se odvedejo od bruta plače in jih odvedejo delavci, sem hipotezo potrdila. Avstrijci dejansko plačujejo več prispevkov. Je pa tudi res, da imamo Slovenci v neto plačo prištete tudi potne stroške in malico, česar Avstrijci nimajo ter le-to uveljavljajo kasneje pri dohodnini.

H3: ITALIJA IMA VEČJE OLAJŠAVE PRI PLAČAH NAPRAM SLOVENIJI IN AVSTRIJI.

Ugotovila sem tudi, da Italija nima večjih olajšav kot Slovenija. Dejansko imata obe državi praktično enako olajšav. Olajšavo imata samo pri tem, če ima zaposleni v olajšavi otroke, zakonca, kakšnega drugega družinskega člana ali pod točno določenimi prihodki.

H4: PRI DELU OD DOMA V ČASU COVID-19 NI BILO VEČJIH RAZLIK MED DRŽAVAMI, ČE PRIMERJAMO SLOVENIJO, AVSTRIJO IN ITALIJO.

Ugotovila sem, da dejansko res ni bilo posameznih razlik med delom od doma. Tudi v sosednjih državah so se spopadali s podobnimi rečmi, kot smo se spopadali v Sloveniji.

Glede na vse ugotovitve in pridobljene informacije, vidim, da je med posameznimi državami ogromna razlika. Slovenska zakonodaja je kar dobro urejena, kar se tiče plač, je pa res, da ima še ogromno tako imenovanih lukenj. Sploh kar se tiče višine plače. Povprečna plača je v sosednjih državah bistveno višja od naše in po tem bi si Slovenija lahko jemala vzgled. Sploh glede na trenutno situacijo v svetu, ko se vse dobrine dražijo in so se življenjski stroški konkretno povečali. Po drugi strani pa imamo v našem sistemu urejen plačan prevoz na delo in plačano nadomestilo za malico, kar imajo na primer v Italiji že dogovorjeno v bruto plači, v Avstriji pa lahko potne stroške upoštevajo samo pri dohodnini.

Predlog bi mogoče bil, da bi se lahko Slovenija ravnala tudi po Avstriji in dohodninsko lestvico oziroma obračun prispevkov prilagodila glede na status, ki ga ima zaposleni (samski, vdovec, samohranilec ...). Situacije so namreč zelo različne in velikokrat gredo v prid tistim, ki imajo bistveno boljše dohodke, kot tistim, ki imajo minimalno plačo oziroma celo doplačila do minimalne plače.

7 SKLICI

Academia. (18. december 2015). *Gostujoče predavanje sodelavcev časopisa Večer*. Pridobljeno z Academia Novice: <http://academia.si/novice/gostujoce-predavanje-sodelavcev-casopisa-vecer/>

Bučar, F. (2012). *Rojstvo države*. Ljubljana: Didakta.

Bundesministerium Finanzen. (2022). Pridobljeno s <https://pendlerrechner.bmf.gv.at/pendlerrechner/query.exe/dn?ld=stdl.a&seqnr=1&ident=j4.01954850.1659732355&>

Državni davčni portal. (2022). Pridobljeno s https://edavki.durs.si/EdavkiPortal/openportal/CommonPages/Opdynp/PageC.aspx?category=rezidentski_status_fo

Evropska komisija. (2012). Pridobljeno z Vaše pravice iz socialne varnosti v Avstriji: https://ec.europa.eu/employment_social/empl_portal/SSRinEU/Your%20social%20security%20rights%20in%20Austria_sl.pdf

Finančna uprava. (2022). Pridobljeno s https://www.fu.gov.si/zivljenjski_dogodki_prebivalci/selim_se_v_tujino/

Gesundheitskasse.at. (2022). Pridobljeno s <https://www.gesundheitskasse.at/cdscontent/?contentid=10007.870462&fbclid=IwAR280VVaXGTzdLMw9Gc6LIPGYp3gHhzO-h76MU6vLzacGWGvMXgxEFkynoI>

Mercina, J. (2021). *Mladi podjetnik*. Pridobljeno s <https://mladipodjetnik.si/podjetniski-koticek/racunovodstvo/kako-je-sestavljena-placa>

Ministrstvo za finance. (2018). *Mednarodno obdavčenje*. Pridobljeno z Mednarodno obdavčenje – Dohodki iz zaposlitve: https://www.findinfo.si/download/razno/Vprasanja_in_odgovori_3_izdaja_Dohodki_i_z_zaposlitve.pdf

Ministrstvo za finance. (2022). Pridobljeno s <https://www.fu.gov.si>

Ministrstvo za finance. (2022). *MEDNARODNO OBDAVČENJE*. Pridobljeno z Rezidentstvo po ZDoh-2, ZDDPO-2 in po mednarodnih pogodbah: https://www.fu.gov.si/zivljenjski_dogodki_prebivalci/selim_se_v_tujino/

- Personio.de.* (2022). Pridobljeno s <https://www.personio.de/hr-lexikon/lohnabrechnung-gehaltsabrechnung/>
- Pravno informacijski sistem – Zakon o delovnih razmerjih.* (april 2013). Pridobljeno s <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO5944>
- Pravno-informacijski sistem – SRS 13.* (januar 2016). Pridobljeno s <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=DRUG4192>
- Pravno-informacijski sistem – Zakon o dohodnini.* (januar 2007). Pridobljeno s <http://pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO4697>
- Pravno-informacijski sistem – Zakon o kolektivnih pogodbah.* (maj 2006). Pridobljeno s <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO4337>
- Pravno-informacijski sistem – Zakon o prispevkih za socialno varnost.* (februar 1996). Pridobljeno s <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO984>
- Pravno-informacijski sistem – Zakon o sistemu plač v javnem sektorju.* (julij 2004). Pridobljeno s <http://pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO3328>
- Prikaz povprečne bruto/neto plače glede na posamezne države.* (2022). Pridobljeno s <https://www.averagesalarysurvey.com/>
- Računovodja.com.* (2022). Pridobljeno s <https://www.racunovodja.com/clanki.asp?clanek=232>
- Računovodja.com.* (2022). Pridobljeno s [https://www.racunovodja.com/clanki.asp?clanek=12254/Minimalna_placa_od_1_janu arja_2022](https://www.racunovodja.com/clanki.asp?clanek=12254/Minimalna_placa_od_1_janu_arja_2022)
- Sharma, R. (avgust 2022). *www.investopedia.com.* Pridobljeno s <https://www.investopedia.com/updates/adam-smith-economics/>
- Vahland, M. (2022). *Steuerklassen.com.* Pridobljeno s <https://www.steuerklassen.com/lohnsteuerklassen/>
- ZZZS. (avgust 2022). *Zavod za zdravstveno zavarovanje.* Pridobljeno s <https://www.zzzs.si>